صدق عرفی در دو کلمه «رؤیت» و «هلال» در رؤیت با تلسکوپ

خب به اصل بحث برگردیم. «و بما ذکرناه تبيّن أنّ الهلال هو الموضوع». ببینید مقصود از این جزوه‌ای که در این مدت مشغولش بودیم، همین یک کلمه است. از نظر کلاس فقه خیلی مهم است. یعنی آن چه که ارتکاز من طلبه است این است که اختلاف در رؤیت هلال با تلسکوپ این است که خود موضوع هنوز دقیقاً منقح نیست. تشخیص موضوع ثبوتی انشاء شارع در پیشرفت بحث فقهی خیلی مهم است.

در ابتدای این جزوه ده مطلب گفته شد، اولین آنها این بود:

> **انّ الكلمتين «الرؤية» و «الهلال» في بحثنا هذا، ليست لهما حقيقةٌ شرعيّةٌ و لا متشرّعيّة، بل هما على ما هما عليه في العرف العام**[1]

وقتی می‌گویند «دیدن هلال»، شارع نیامده بگوید منظور من از «دیدن» دیدن خاصی است، و نه منظور از هلال، هلال خاصی است. همان عرف، ملاک است. به گمانم این متفق بین همه است.

دنباله آن هست:

> **هل نرى في نفس السؤال و معنى الاستفتاء الذي يرسله المتشرّعون إلى مراجعهم: «ما حُكم رؤية الهلال بالعين المسلّحة؟» شائبة مجازٍ و عدولٌ عن المعنى العرفيّ للرؤية أو الهلال؟**

همه دارند می‌گویند «اختلاف العلماء في رؤية الهلال بالعين المسلحة». رؤیت در اینجا مجازی است؟! هلالش مجازی است؟! مجازی نیست. رؤیت به‌معنای رؤیت است. یعنی عرف می‌گوید پشت تلسکوپ داریم می‌بینیم. می‌گویند هلال را می‌بینیم. نه اینکه چیز دیگری را ببینیم. پس در رؤیت با تلسکوپ «هلال» و «رؤیت» محفوظ است. لذا بین رؤیت عرفی و رؤیت غالبی بین الناس فرق گذاشته شد. رؤیت عرفی اوسع از رؤیت متعارف است. رؤیت اجنبیه با تلسکوپ، رؤیت غالبی نیست. رؤیت متعارف اجنبی نیست. اما بالدقّة العرفیه رؤیت است. لذا علماء می‌گویند جایز نیست پشت تلسکوپ اجنبیه را ببینید. چرا؟ چون رؤیت اجنبیه هست و رؤیت

عرفی هم هست. فقط رؤیت متعارف نیست. فرق بین متعارف با عرفی در مطالب قبل گفته شد.

---

[1] همان

بازبینی #1
ایجاد شده 11 مه 2026 12:40:45 توسط ... .
به روزرسانی شده 11 مه 2026 12:41:48 توسط ... .